

KOTIIN ANNETTAVA PALVELU

- palveluseteli omaishoitajan lakisääteisiin vapaisiin

KEMPELE

KOTIIN ANNETTAVA PALVELU

Omaishoitajan lakisääteinen vapaa

Omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) mukaan omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata kolme vuorokautta sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin.

Omaishoitajan lakisääteinen vapaa voidaan asiakkaan niin halutessaan järjestää kotiin annettava palvelu – palvelusetelillä. Asiakkaalle voidaan tarjota palvelusetelin käyttömahdollisuutta muiden vaihtoehtojen rinnalla.

Palveluseteli on asiakkaalle vaihtoehto, josta on oikeus kieltäytyä. Asiakkaalla ei ole ehdotonta oikeutta palveluseteliin, kunta voi järjestää omaishoitajan lakisääteisen vapaat itse tai tuottaa ne ostopalveluina.

Palveluseteli on kunnan sosiaali- ja terveystalvelujen myöntämä sitoumus maksaa yksityisen palveluntuottajan tuottamasta kotiin annettavasta palvelusta. Palvelusetelipäätöksellä kunta sitoutuu maksamaan kotiin annettavan palvelun kustannuksia enintään myönnetty palvelusetelin arvoon asti.

Omaishoitajan vapaan korvaavalla kotiin annettavalla palvelulla tarkoitetaan omaishoidettavan henkilökohtaiseen hoitoon ja huolenpitoon kohdistuvia palveluja.

Palvelusetelin myöntäminen

Palvelusetelin avulla järjestetyn palvelun aloittaminen edellyttää, että kunta on myöntänyt omaishoidontuen sekä tehnyt omaishoitosopimuksen hoitajan kanssa. Sopimus tulee sisältää hoito- ja palvelusuunnitelman lisäksi mm. tiedot oikeudesta 4 §:n 1 momentin mukaisiin vapaapäiviin ja mainitun 4 §:n 2 momentin mukaisen vapaan järjestämisestä sekä mahdollisuudesta käyttää palveluseteliä hoitajan lakisääteisiin vapaan korvaamiseen.

Kotiin annettavan palvelun palvelusetelin arvo muodostuu palvelun kokonaishinnasta, joka sisältää asiakkaan omavastuuosuuden. Palveluntuottaja ei voi periä asiakkaalta erillistä omavastuuosuutta.

Yhden palvelusetelin arvo on 120€, ja se vastaa yhtä lakisääteistä vapaavuorokautta. Palvelusetelillä voi hankkia palveluja useammalta palvelusetelituottajalta, mutta yhtä palveluseteliä kohden voi olla vain yksi tuottaja. Yhden palvelukerran minimiaika on 1 tunti asiakkaan luona oltavaa aikaa. Kunta ei vastaa peruuntuneista palvelutapahtumista aiheutuneista kustannuksista, ainoastaan toteutuneista kotiin annettavista palveluista.

Viranhaltija tekee päätöksen setelin myöntämisestä. Päätöksessä määritellään mitä palveluja seteli kattaa, ja kuinka kauan se on voimassa.

Palvelusetelipäätös voidaan tehdä kerrallaan enintään kalenterivuodeksi, päätös on ehdollinen suhteessa omaishoitajan oikeuteen lakisääteisten vapaiden pitämiseen. Omaishoitajan oikeus lakisääteisiin vapaisiin tarkistetaan kuukausittain. Palvelusetelit toimitetaan asiakkaalle omaishoitosopimuksessa sovitulla tavalla.

Asiakas ostaa palvelun

Kunta hyväksyy palveluntuottajat, joiden palveluihin palveluseteliä voi käyttää. Hyväksytyistä palveluntuottajista saa tiedon setelin myöntävältä viranhaltijalta tai kunnan Internet-sivuilta.

Kun asiakas valitsee itselleen sopivan palvelusetelituottajan, tuottaja ja asiakas tekevät keskenään palvelusopimuksen. Sopimuksesta tulee ilmetä mm. setelillä tuotettavat palvelut, perittävät korvaukset sekä palveluntuottajan ja asiakkaan vastuut. Sopimus on yksityisoikeudellinen ja kuluttajasuojalain alainen.

Asiakas toimittaa palveluntuottajalle kunnalta saaman palvelusetelipäätöksen ja voimassa olevan palvelusetelin. Palvelusetelin perusteella palveluntuottaja laskuttaa kuntaa. Kunta ei sitoudu osoittamaan asiakkaita palveluntuottajalle.

Asiakkaan vastuulla on, että hänen valitsemien palvelujen kustannukset eivät ylitä palvelusetelin arvoa eikä hänelle synny omavastuuta kotiin annettavasta palvelusta. Asiakas voi halutessaan täydentää setelillä saatavaa palvelua omarahoitteisesti lisäpalveluilla.

Palveluseteli on henkilökohtainen, eikä sitä voi vaihtaa rahaksi eikä palveluseteliä voi käyttää muuhun kuin myöntämispäätöksessä määriteltyyn tarkoitukseen. Palvelusetelillä tuotetusta palvelusta ei voi saada kotitalousvähennystä. Palvelu on arvonlisäverotonta.

Asiakkaan asema palveluseteliä käytettäessä

Asiakasta koskevat sosiaalihuollon asiakaslain ja potilaslainmukaiset oikeudet. Jos asiakas on palvelusetelillä hankittavaan palveluun tyytymätön, hän voi tehdä muistutuksen kunnan sosiaali- ja terveystalouteen sekä palveluntuottajalle. Hän voi myös vaihtaa palveluntuottajaa.

Palveluun liittyvistä epäkohdista hän voi olla myös yhteydessä sosiaali- tai potilasasiamieheen ja/tai tehdä kantelun valvontaviranomaisille kuten aluehallintoviranomaisille (AVI).

Asiakkaan ja palveluntuottajan välistä sopimussuhdetta koskevat kuluttajasopimusoikeuden säännökset ja oikeusperiaatteet. Erimielisyys voidaan saattaa kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi. Myös muut kuluttajaviranomaiset kuten kuluttajavirasto, kuluttaja-asiamies ja kuluttajaneuvonta ovat tältä osin toimivaltaisia.

Kotiin annettava palvelu

Kotiin annettavan palvelun sisältöä on seuraavassa kuvattu, mutta asiakkaan saama palvelu määräytyy hänen yksilöllisten tarpeiden sekä palvelusopimuksen mukaisesti.

Päivittäisissä toiminnoissa avustaminen asiakkaan omaa toimintakykyä tukien, kuten mm.

Puhtaus ja pukeutuminen:

- henkilökohtaisesta hygieniasta ja peseytymisestä huolehtiminen sekä sisä- ja ulkovaatteiden pukeutumisessa ja riisuutumisessa avustaminen

Ravinto:

- Aterian suunnittelu, valmistaminen ja aterian laitto sekä tarvittaessa ruokailussa avustaminen

Asiointi ja saattaja-apu:

- kauppapalveluissa/-asioinnissa ohjaaminen ja avustaminen
- tarvittaessa asiakkaan avustaminen kodin ulkopuolella tapahtuvissa asiakkaan päivittäisissä asioinneissa

Kuntouttava päivittäinen toiminta kuten:

- pienet kodinhoidolliset askareet asiakkaan kanssa kuten leipominen, pienimuotoinen siivous ja vaatehuolto sekä kodin yleisestä siisteydestä huolehtiminen
- ulkoilu, kodin ulkopuolisiin tapahtumiin osallistuminen
- viriketoiminta kuten lukeminen, käsityöt ym. muu vastaava

Asiakkaan kokonaisterveydentilanteen seuranta ja siihen tarvittavat hoitotoimenpiteet**Lääkehoito:**

- asiakkaan lääkehoidon toteutus ja seuranta (mm. lääkkeiden jakaminen dosettiin, lääkeinjektiot, korva- ja silmätipat) yhteistyössä omaishoitajan kanssa
- asiakkaan lääkityksen vaikutuksen seuranta ja tähän liittyvät tarvittavat toimenpiteet
- mikäli asiakkaan kokonaishoidon kannalta katsotaan tarpeelliseksi, voidaan terveydenhuollon nimikesuojatulle ammattihenkilölle (lähihoitaja, perushoitaja) antaa erillinen lupa suorittaa tiettyjä sairaanhoidollisia toimenpiteitä (mm. lääkkeiden jako, insuliinin pisto) osana asiakkaan saamaa kotihoidon kokonaisuutta. Ennen luvan myöntämistä tulee osaaminen varmistaa lääkehoitosuunnitelman mukaisesti

Voinnin seuranta ja erikoishoidot:

- mm. verensokerin, verenpaineen ja ihon kunnon sekä erilaisten oireiden kuten huimaus ym. tarkkaileminen
- mm. erilaiset haava- ja avannehoidot, katetroinnit jne.

Hyvinvoinnin ja sosiaalisen osallisuuden edistäminen:

- terveysneuvonta ja – ohjaus
- fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn edistäminen sekä sosiaalisen osallisuuden tukeminen
- asiakkaan omatoimisuutta tukevan ja päivittäisiä toimintoja ylläpitävän kuntoutuksen edistäminen

Lisätietoja:

Palveluohjaaja p. 040 1584 020